

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 6 coroane.
 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcel nr. 15).

Un gir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Esposiția română din Sibiu.

Ziua de 19 l. c. a fost zi de sărbătoare nu numai pentru Sibiu și împrejurime, ci și pentru ținuturile mai îndepărtate. Din toate părțile s-au grăbit Românii noștri să asiste la deschiderea esposiției naționale române din Sibiu, care s'a făcut în prezența unui public foarte numeros. Între cei ce au onorat dela început cu prezența lor esposiția au fost Excelența Sa, metropolitul Ioan Meșianu, patronul „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu”, comandantul general al corpului de armată din Transilvania, vicecomitele comitatului Sibiu, primarul orașului Sibiu ș. a.

Cei sosiți au fost întâmpinați din partea presidentului „Reuniunii de agricultură”, dl D. Comșa, cu următoarea vorbire:

Excelențele Voastre! Doamnelor și domnișoarelor! Iubiților frați!

Începe-voi prin a indica originea și scopul acestei esposiții. De peste 12 ani încoace am perindat noi, cărmacii reuniunii agricole, comună de comună și astfel avut-am, ca doar' nimenia altul, ocazie să admirăm eșarfă și eșarfă ceea-ce știu să plăsmuească țăranele noastre în ale industriei casnice. Aproape pretutindenea am întâlnit locuințe încărcate cu țesături aievea mândre și smenând a esposiții în mie. Și nu arareori ni-s-au înbiat ochilor cuseturi și găteli de o frumusețe și gingășie în adevăr rară. A strînge la un loc aceste minunății și a le pune în vederea și servi-

ciul obștei — a fost și a rămas o dorință, care mereu ne-a ispiti.

Deși croite în stil mare și altcum bine isbutite, esposițiile noastre din 1862 și 1881 n'au lăsat urme mai adânci. În adevăr, fără de a voi să aducem cuiva mustrare, trebui va să mărturisim, că esposițiile amintite au fost puțin rodnice. Măstăruirea lor, aproape singură, s'înt registrele și rapoartele, cari și ele uitării au fost date.

Făgăduind a reveni, constat, că anulă nemijlocită la această esposiție a dat volinica „Reuniunii a sodalilor români” de aici, care în frunte cu zelosul și vrednicul ei president, a ținut să dea o nouă dovadă de hărnicie și vigoare sa acum, când tocmai se împlinesc 10 ani dela esposiția sa dintăiu.

Să punem dar' umăr la umăr și împreună să aranjăm o esposiție comună, economi și meseriași, întrunind astfel într'un singur mănunchiu frățesc, rodurile muncii și priceperii, hărni și iscusinței românești.

Așa ne-am zis noi, cărmacii și, lucru de prevăzut, gândul nostru trup s'a făcut. Dovadă esposiția înasgi. Înadinsă zic: era de prevăzut, căci vorba fiind de întreprinderi practice, cari oer trudă gratuită și abnegație, stăruință și jertfe, nu știm, noi cărmacii alor 2 reuniuni, decât să mergem înainte fără preget, înspre ținta propusă.

Drept răsplată ne va servi conștiința datoriei împlinite și gândul măreț de a fi contribuit, prin esposiție la strîngerea rîndurilor adese-ori răslețe, la propășirea industriei românești, la împreună lucrare economică și la încrederea

în marile destoinicii, proprii neamului nostru.

Asemenea surorilor ei din trecut, esposiția de față va servi între altele ca dovadă, că portul țărănesc original vrednic este de a fi menținut cu sfîntenie, una fiindcă se distinge prin gust, concepție artistică și colori bine potrivite, alta fiindcă, lucru hotărât, deodată cu portul se schimbă și caracterul poporului. Drept aceea prigoni fără milă ar trebui obiceiul, durere răspândit, de a împeștră mândra și trainica îmbrăcăminte originală cu pene străine, cu găteli și cărpituri adese-ori proaste și chlar cu adrește neîrăbnice. Marele concert, reprezentația teatrală și celelalte sărbări datorite sînt și ele esposiției.

Aș pute continua, dar' mă opresc și zic: toate acestea sînt lucruri trecătoare. Privirile noastre însă ațintite au fost, din capul locului, și asupra viitorului mai îndepărtat și astfel hotărîre am luat de a făptui ceea-ce alții, doară mai chemați, încă n'au apucat să făptuească.

Între altele am comandat și peste câteva zile avem speranță de a vă prezenta, în plină lucrare, un răsboiu de metal, foarte spornic, îndemnatic și făcut anume pentru țărance. Acest răsboiu va costa, cu vamă și transport cu tot, peste 500 coroane. Este proprietatea reuniunii noastre agricole, care va aduce, în folosul țărancelor, alte câteva răsboaie la fel, dacă exemplarul dintăiu se va arăta ca împlinind condițiile așteptate.

Acelaș comitet va pune în serviciul urmașilor lamura atator minunății femești. Un modest început s'a făcut prin îmbrăcarea duzinii de păpuși aci espuse în frumosul port neaș românesc. Continua-

FOITA.

Măiestri și plugari. *)

— Strofe ocazionale. —

Români cu fruntea în sudoare
 O clipă lucrul voi lăsați
 Și 'n astă zi de sărbătoare
 Ca frați cu frați vă adunați!

Un dulce glas pe toți vă chiamă
 Din munți înalți, din vâzi oâmpii:
 E al naștunii glas de mamă,
 Ce mult dorește pe-ai sei fii.

Corul plugarilor.

De voacuri lungi străbuna glie
 Cu ferul ager noi brăzdăm
 Și 'n holdă mândră, auris
 Câmpii și dealuri îmbrăcăm.

*) Dedicate esposiției industriale din Sibiu, aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu” și de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”.

Corul meseriașilor.

Mai tineri noi, cu hărnicie
 Unealta 'n mîni am apucat
 Ș'al nostru braț cu măiestrie
 Istește lucruri a creat.

Corul plugarilor.

Dar' spicele de aur plină
 Noi în cununi le împletim
 Și ori și-când, în rîu și 'n bîne
 Voișii cu voi le împărțim.

Corul meseriașilor.

Și noi cu drag vă facem parte
 De tot ce brațe făptuesc;
 Când greul vieții se împarte
 În toate, frații buni sporesc.

Împreună.

O naștune, mamă sfîntă,
 L'altarul tîu ingenunchiăm
 Și 'n fața ta, ce ne încîntă,
 Frăție 'n veci noi azi jurăm!

Spre slava ta voișii muncii-vom
 Cu gând deștept cu brațe tari
 Ș'altarul tîu uniți păm vîm,
 Români măiestri și plugari.

Brașov, Iulie 1902 Andreiu Bărsceanu.

Din vremea regelui Mateiu Corvinul.

1458—1490.

(La desvîlireă monumentului din Oluj).

(Urmare și fine).

Atunci eu mă întorsei
 Cătră buni argații mei
 Și aceste le zisei:
 „Mergeți la primar în curte,
 Dintre lemnele lui multe,
 Să-mi aduceți cele trei
 Sorise de craiul Matei,
 Cu o cerusă roșie,
 Că mai bine s'eu se știe!
 Argații pre apucate
 Aduc lemnele 'nsemnate.
 Atunci eu cam mînios
 Privind crunt spre păcătos

vom, așa ne-am propus, cu stăruință și până ce vom fi isbutit să avem atâtea păpuși îmbrăcate țărănește, câte porturi mai de seamă sînt. Este costisitoare această întreprindere și mai anevoioasă decum s'ar crede. Remâne deci să apelăm și cu această sărbătorească ocazie la sprijinul atător Românce măestre, zeloase și cu dare de mână.

O altă colecție este, din care vă prezentăm aci un album grosior, cuprinzând probe de cusături, se înțelege, originale și alese cu îngrijire. Alături de o să vedeți 4 țărance luând copii fidele de pe cusăturile expuse. Dănele vor lucra, aici și apoi acasă, 2—3 săptămâni, până ce vor fi decopiat aproape toate cusăturile mai alese. Exponentele, pe cari le privește, sînt deci rugate să rămână în așteptare până după luarea copiilor. În scopul de a înavuși colecția și cu țesături — model, am luat în ajutor 2 țărance, cari să producă aci la răboiu și apoi la dănele acasă, probe de țesături.

Poate că vom angaja, acum sau în viitor, un cojocar dibaciu, care să făptuiască în piele câteva probe de cusături românești alese.

Din probele de cusături, chindiseli și țesături, copiate de pe lucrurile aci expuse cum și din cari s'ar fi strîns de aiurea, se va întocmi mai târziu un al doilea album, poate și un al treilea.

Pornit odată în calea faptelor de interes comun, comitetul reuniunii agricole a făcut un pas înainte și a mers până a se avînta la o întreprindere menită a dobîndi în viitor o mare și binemeritată importanță. Vorba este de întemeierea unui album artistic, care va cuprinde, în mărime naturală și resp. redusă, numeroase desemnuri tipărite, reprezentând cusături, țesături și chindiseli românești, culese din patria noastră întreagă. Cartonul de lângă albumul aci expus indică, că tipăriturile vor fi executate în color și întocmai la fel cu originalul.

Drept material vor servi, pentru lungă vreme, probele de cusături și mai târziu ceea-ce vom pute strînge de aiurea. Pentru de a copia, în mărime redusă, câteva covoare și alte țesături mari,

am angajat deja un pictor-fotograf, care a început deja să lucreze.

Sîntem noi, cărmacii alor 2 Reuniuni, stăruitori și cu una cu două inapoi nu ne dăm.

Dovadă esoposia, de care ne-am apucat, acum pot destăinui, fără să avem disponibilă fie și numai o treime din suma trebuitoare. Și marele public românesc a întîmpinat lucrarea noastră cu o prevenire și încredere deservită.

Atîta ne-a trebuit nouă, economilor îndemnației, ca să plănuim și chiar să ne apucăm de o întreprindere așa scumpă, oboșitoare și îndrăgneață cum este tipărirea în colorii fel și fel a sute de probe și modele. La încrederea măgulitoare deci cu încredere vom răspunde și face-vom tot ce ne stă în putință spre a ne arăta vrednicii de spriginul moral și bănesc, de care ne-ați învrednicit și la care contăm și în viitor. Voind să premeargă, ca și alte-dăți, cu bun exemplu, pe seama albumului de tipărit, vrednicul meu amic, dl. asesor Dr. Barcianu, s'a grăbit a-mi preda, dineaori, suma de 100 coroane, în amintirea iubitei și nobilei sale soții Silvia, căreia nu i-a fost dat să ia parte activă la o lucrare, pentru care totdeauna a purtat un deosebit interes. Astfel zice în duioasa scrisoare, ce 'mi-a adresat. Sora d-sale, doamna Constanța Barcianu a contribuit 30 cor., ear' sora răposatei, doamna Adelina Oltean 20 cor. pentru același scop.

Așadar răboiu — model, păpuși în port original, colecție de cusături și edarea unui album artistic, — eată probleme în parte deslegate și puse în serviciul generațiilor următoare. Ceea-ce ne preocupă cu înțelegere este mai ales albumul de tipărit, care singur ar fi meritat aranjarea expoziției și care vesti-va urmașilor ce au știut să făptuească, cu acul și la răboiu, generația de astăzi și străbanii nostri.

Multe am mai ave pe suflet noi, cari de săptămîni încoace ne sbatem și muncim pentru înjghebarea expoziției, multe de spus aș ave în special eu, care abia am avut oînd să aștern pe hîrtie vorbirea prezentă. Din temere însă, nu cumva să stirnesc photiseală, încheiu prin a

esprima adîncea recunoștință Eminenției Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit, Escelenției Sale viteazului comandant de corp, Ilustrității Lor Domnului comite suprem și vicecomite, Prea Stimatului Domn primar orășenesc și celorlalți onorații, cari au ținut să ne onoreze cu prezența D-Lor. Deosebită mulțumită se cuvine comisiei economice comitatense în frunte cu Ilustr. Sa D-nul vicecomite, primăriilor și acelor bărbați generosi, ale căror daruri bănești pe seama expoziției, întrec suma considerabilă de 2000 cor.

Ca vrednici de cinstea și lauda obștească s'au arătat membrii comitetului dirigent în frunte cu celalalt president al expoziției, amicul meu d-nul Victor Tordășianu, deasemenea harnicele și grațioasele doamne și domnișoare sibiene, cari dinsele au știut să rînduiască obiectele trimise cu atîta gust și pricepere. Mulțumită se cuvine și acelor din bravii nostri elevi teologi, cari s'au grăbit a întrevîni și a da mîna de ajutor. Cu veselă și dragă inimă esprima-voin deplină și bine meritată recunoștință cu deosebire harnicelor țărance și bravilor meseriași și tuturor exponenților, cari ei au chizăgnit realizarea expoziției.

Este de prevăzut, că nu vom fi isbutit în toate amănuntele. Vă pot însă asigura, că zelul nostru mare a fost, fără preget strădania și curată intenția noastră de a săvîrși lucrare cinstită, plăcută lui D-zeu și folositoare obștiei românești.

Cu aceasta declar expoziția pentru industria casnică și pentru meșerii ca fiind deschisă.

Expozitia.

În câteva minute marea mulțime de public umplu salele expoziției, admirînd frumoasele obiecte expuse.

Înfățișarea ce o prezintă sala, este din cele mai impunătoare și mai admirabile.

Între obiectele expuse atrage atenția vizitatorilor un grup de păpuși, cari reprezintă în miniatură fidelă porturi femeiești din diferite locuri, anume din: Sibiu (port de mireasă), Reginar (p. de nevastă), Seliște (p. de fată), Sebeșul-său (p. de nevastă), Mercoarea (p. de nevastă), Avrig (p. de nevastă), Valda-

'L'am luat la întrebare
Lemne ei de unde are?
El răspunde 'n ton confus:

— 'Oamenii 'mi-le-au adus',

— 'Oare ne siliți de nime?

— 'Ba nu, ei siliți de mine',

— 'Cine le-a tăiat, crepat'

— 'Și în copru așezat?

— 'Sărăcimea din oraș'

Zise omul pătimăș.

— 'Vezi tu ticăloșule,

Eu în Mateiu regele.

Așa e, oă nasul meu,

E mai lung decât al tău.

S'acum ard spatele mele

De-a tale grele nuiete;

Dar' pentru aceste nu vreau

Nici o pedeapsă să-ți dau.

Și pentru c'ai asuprit,

Sărăcimea ai tirănit,

Din ochii mei tu să poi

Oă's regele drept Mateiu,

Și tu din acest minut

Primar numai ești mai mulț?

Zică lumea ceva vrea,
Dară noi vom susținea,
Cu istoricul deștept,
Că Mateiu regele drept,
Ce-a răbdat alun pe spate
În a Olujului ostate,
— Cum zice câte un bătrîn —
A fost, fost puiu de Român,
Sub vorba lui: 'Sărăcimea',
Se 'nțelege Românimea,
Care și azi la noi în țeară
Încă e tot de ocară.
Oare un rege travestit
N'ar fi tot ea el primit?...

I. M.

Poesii populare.

Din Runc.

Comun. de Partenie Giurgescu,

Cucurigu pe răzor

Vine vremea să mă 'nsor

Să iau fata lui Bujor,

Cu o fiță,

Cu o mătă,

Cu o scroafă de sămănță,
Și doi boi înbongărași,
Cu trei cai întărnitași,
Pe ulița satului
'Naintea împăratului.

Pune hârbu cu untu,
Că vin cucerii cu mutu.
Pune hârbu cu unsoare,
Că vin cucerii c'o putoare.
Gată-te mireasă bine,
De oisme și de cojoc
Că cucerii's minten la loc.

Ce hasnă de tine fată,
Că te gată mătă bine
Mergi la joc nu te la nime.
Vii acasă supărată
De te bați cu capu 'n vatră.
Spui la mătă c'ai jucat,
Ca să-ți dea de mîncat.

Rece (p. de nevastă), Săsciori (p. de nevastă), Lăslăul-rom. (p. de fată), Certege din Munții-Apuseni (p. de nevastă), Borgo-Prund (p. de fată) și din comitatul Hunedoarei, port de pădureană. În total 12.

Mai sunt apoi câteva și în mărime naturală.

În fundul sălei, pe podiu, sunt construite și complet adăugate trei case (odăi) țărănești; la mijloc o casă sălișenă, iar alături una din Rășinari și alta din Avrig.

Pe podiu, alături de cele trei case țărănești, se află trei răboare din Săliște și Galeș, la cari lucrează femei. La unul se țese pachiole, la al doilea brăci (cîngătoare) și la al treilea cătrînțe. Ele au mulți admiratori, mai cu seamă doamne și domnișoare, române și străine.

Urmează apoi lucrurile de mână femeiești precum și ale meșterișilor noștri grupuri după grupuri în o varietate aproape de nedescris.

Expoziția continuă a fi cercetată de mulți vizitatori, atât din Sibiu, cât și din jur. Mercuri au vizitat-o elevii școalelor din Rășinari, conduși de învățătorii lor. Cum auzim, vor veni zilele aceste vizitatori din depărtări mai mari. Astfel suntem informați, că vor veni la expoziție și câțiva meșterișii din Turda.

În adevăr pentru meșterișii ar fi foarte bine, ca cât de mulți să cerceteze expoziția și să studieze obiectele expuse.

Modificarea legii de naționalități. Trei comitate s-au alăturat cărăși la adresa comitatului Pojon pentru modificarea legii de naționalitate, anume com. Győr, Turocz și Torontal.

În congregația com. Torontal protonotarul a făcut propunere pentru spriginirea adresei. Reprezentanți români în congregație nu sînt, iar Sârbii au manifestat o îndolență mare. Numai un învățător sârb a vorbit contra. Astfel propunerea a fost primită, declarându-se totodată, că modificarea nu are scopuri agresive față de naționalități, ci vrea numai să împedea ca să existe, sub scutul legii, aspirații contrare caracterului statului ungar.

În congregația comitatului Turocz membrii slovaci Mudrony, Pictor și Vanovici au insistat pentru executarea legii și s-au declarat contra revizuirii. La votare însă au fost majorizați.

URMĂRILE SOVINISMULUI. „Gratzer Tagespost“ e informat din Viena că M. Sa fiind supărat pentru demonstrațiile, ce s-au făcut la deschiderea dietei din Pesta și la desvelirea statuei lui Mateu Corvinn, nu va veni curînd la Budapesta, deși era în proiect să vină și-lele acestea.

Despre finanțele României. „Berliner Tagblatt“ publică o lungă scrisoare a d-lui Dr. Creangă, șef de birou în ministerul de finanțe, prin care desminte zvonurile răuvoitoare asupra finanțelor României.

Situația din Austria. După cum se știe din Viena, deocamdată nu se poate prevedea, când va începe parlamentul primele sesiuni ale bugetului, legii de presă etc. Dacă parlamentul nu va deveni capabil de muncă, va fi dizolvat.

De-ale Marmatiei. După cum se desvoaltă lucrurile în comitatul Maramureșului, vor trebui înlocuiți mai toți funcționarii. Până acum au fost suspendați: primpretorul S. Papp, pretorul Ferenczy, consilierul de magistrat Badzay și vice-notarul orășenesc Preiniszberger, vor urma însă în curînd și alți suspendări.

De-ale comitatului Timiș. Vice-comitele Timișului a adresat, în numele funcționarilor de acolo, deputatului Gorove o epistolă deschisă, în care zice între altele: „În epistola publicată ca introducere la broșura lui Adolf Lendl ai învinuit pe funcționarii comitatensi, că servesc interese de clică, că sînt fără caracter și jupuitori de popor. Activitatea d-tale în comitatul Timiș s-a redus până acum exclusiv la nișuina de a câștiga numelui propriu un echou cu răsunet metalic, ceea ce ai făcut prin bani, așadar prin înveninarea moravurilor.“

Ferdinand al României ca soldat. Din incidentul marilor manevre române din jurul Târgoviștei, „Cronica“ din București scrie următoarele despre înaltele aptitudini militare ale principelui de coroană Ferdinand:

„Timp de aproape o lună Alteja Sa Regală, principele Ferdinand, a stat în fruntea trupelor încredințate comandai Sale, lăsând de voia Sa de a le îngriji și îmbărbăta la luptă.“

„Nu noi, dar toată lumea, care a asistat la manevrele regale din preajma Târgoviștei, au admirat voiniciia Lui, agerimea minții Sale și mai presus de toate grija cu care El a pornit trupele Sale la manevre, în așa fel, că ele nu numai n-au lipsit dela datoria lor, dar au ajutat pe augustul lor comandant să poată înfrînge toate greutățile luptelor.“

Presa evreiască din Budapesta e judecată în mod clasic de foaia „Bacska Hirlap“, care încă e liberală-evreiască. Foaia aceasta e foarte supărată, că presidentul Apponyi n'a invitat și presa din provincie să vadă edificiul cel nou al parlamentului. Din incidentul acesta scrie următoarele: „Contele Apponyi și Széll se ne creadă, că chiar nici în interesul lor nu lucră înțelepțește, când neglija presa provincială. Preaestimații superiori divini încă ne pot crede pe cuvînt, că foile mai bune din provincie se bucură la publicul din provincie de o stimă mai mare, pentru-că e cunoscut, că merită încredere. Publicul știe foarte bine, că bărbaților-revolver din Pesta nu le ar fi de loc posibil să afle aplicare la o foale provincială cât-de-cât cinstită, publicul mai știe foarte bine, că partea cea mai

mare a jurnaliștilor mai buni din provincie își au venitele lor proprii separate, așa că nu sînt așezați la estorocările, pe cari le sîvîrșește cu diuimul presa din capitală, mai ales o parte a ei, care își varsă articolii-revolver în așa numitele foi ieftine. E de altminterea cunoscut, că oamenii acestia lasă să li-se plătească și articolii, cari nu apar și încă acestia mai gras...“

Presa din capitală s'a ferit ca de foc a polemiza cu „Bacska Hirlap“ și ea știe pentru-ce. Regretabilă e pentru noi împrejurarea, că încă avem inteligenți gata să jure pe articolii foilor evreiești ca d'al de „Pester Lloyd“ și întreaga ceată de murdării tipărite din Budapesta, cunoscute ce plătesc chiar și în ochii semenilor lor.

DIN LUME.

Francia.

În camera franceză s'au început interpelările în privința închiderii școalelor mănăstirești. Una din aceste interpelări a fost a deputatului Aynard, care a atacat guvernul zicînd, că închiderea acestor școli este nelegală. Alta a fost a deputatului Dennin. Acesta a protestat contra întrebunțării armatei împotriva călugărilor.

Deputatul Baudry d'Ausson cere punerea în stare de acuză a ministrului din aceeași cauză.

Directorul din ministerul de culte a refuzat să primească pe doi episcopi veniți la el în afaceri de serviciu, pentru-că au subscris cunoscuta scrisoare a episcopatului. Tot așa a urmat Combes cu arhiepiscopul din Bordeaux, pentru-că acesta a numit pe ministerul actual minister de corupție.

Peninsula balcanică.

Poarta a cerut dela exarch depunerea episcopului bulgar Gherasim din Strumița pentru atitudinea lui în mișcarea macedoneană. Exarchul a răspuns, că trebuie să i-se permită mai întâi înființarea sinodului exarchal, care singur poate cerceta. Deocamdată trebuie să refuze depunerea episcopului, care nu s'a făcut vinovat de nimic, căci a apărut numai populațiunea din diocesa lui față de samavolnicia autorităților locale, cari sînt cauza tuturor nemulțumirilor.

Ziarele sârbești spun, că locotenentul colonel bulgar Iancoff, trecut în Macedonia ca să comande pe insurgenți, a fugit dela Costura pe munții Pirin unindu-se cu marile bande comandate de Nicolofoff.

La Viena s'a primit o telegramă din Constantinopol, prin care se anunță, că trei-zeci batalioane de nizami au fost pornite dela Smirna (Siria) pentru a fi aduse în Turcia europeană și a fi trimise la Melnik.

În Vilaetul Salonic insurgenții bulgari au incendiat două sate locuite de Români, situate în munți, între Giurmaia și Denuchieșav, sate locuite de Români macedoneni, cari au refuzat să primească

arme și se unească cu insurgenții, cari se află prin acele locuri și al căror număr se urează la vre-o mie de insurgenți.

Trupele turcești, luptându-se cu niște bande mari bulgare la Caparevo și Sebinovo, au avut 80 de morți.

Răsvrățiții ocupă pasul Pirel, la rîul Struma și țin blocată localitatea Kussev.

Satele Exinovo, Krupnic, Silitiji, Zelenisica și Palez sînt în flacări.

Se crede totuși, că peste câteva zile revolta va lua capăt în vederea impunătoarei desfășurări de trupe turcești.

„Times” declară revoluția din Macedonia ca fără prospecte de izbândă, fără intervenirea Puterilor, care e exclusă însă, pentru-că ele nu vor să pericliteze pacea lumii de dragul Bulgarilor. Nerînduelile de pe Peninsula Balcanică sînt episoade, cari nu pot periclitiza pacea lumii, până-cînd Puterile vor fi hotărîte a o menține.

După știri din Constantinopol, toate Puterile au hotărît să intervină în Sofia.

Știri mărunte.

Foile turcești anunță, că principele Ferdinand va sosi în curînd la Constantinopol.

Generalii buri au fost primiți cu entuziasm uriaș în Berlin.

Englezii au suferit o grea înfrîngere într-o luptă avută cu insurgenții din țeara Somali.

Din comitate.

— Dela congregația comitatului Turda-Arieș. —
— Turda, 13 Oct. n.

Vineri în 10 T. c. s'a ținut adunarea generală de toamnă a congregației comitatului Turda-Arieș.

La ordinea zilei, între multe alte obiecte a fost și adresele comitatului Pojon în chestia creării unei noue legi electorale și a modificării legii de naționalități.

Aproape în toate comitatele locuite de Români, unde numai s'au ținut adunările congregaționale de toamnă, membrii români și-au ridicat cuvîntul în aceste importante chestiuni.

Ce e drept, părerile membrilor români pretutindenea au fost majoritate de soviniști, dar cel puțin reputația morală a fost salvată.

Între membrii congregației com. Turda-Arieș sînt vre-o douăzeci de Români.

Cu toate acestea la adunarea generală s'au prezentat numai doi preoți români și doi notari, dintre cari întele unu a părăsit sedința imediat după deschidere.

Preotul din Lechința, Ioan Boeriu, vîzînd, că adunarea voește să treacă ușor peste adresa referitoare la schimbarea legii de naționalități, luîndu-o simplu la cunoștință, s'a ridicat și a propus, ca adunarea să oară executarea legii de naționalități, în care este depus numai minimul dintre drepturile ce le compet Nemaghiarilor.

Fiînd singur, respective avînd lîngă sine numai pe un coleg preot, natural, că vocea lui îndată a fost spăsată de discursurile „patriotice”, în care

se accentua, că interesele națiunii fac imposibilă aplicarea acestei legi învechite deja.

Nu ne mirăm de Maghiari. Credeul lor politic este cunoscut.

Este condamnabilă însă din cale afară ținuta membrilor români, cari nici atunci nu se prezintă la adunarea congregațională, cînd vin în discuție cele mai importante chestiuni pentru Români.

Oamenii independenți, cum sînt d. e. advocații nu au curajul să se afirme barîm odată la an ca Români, cum se oade.

E trist, cu totul trist, că până acolo a ajuns comitatul Turda-Arieș, locuit în mare majoritate de Români, încît abia mai poți găsi bărbați, cari să aibă curajul a se afirma pe terenul luptelor noastre naționale.

Astfel nu-i mirare, că pretutindenea scăpăm terenul de sub picioare. S'a vîzut neactivitatea și pitulirea rușinoasă și acum. A fost alegere de substituit de procuror comitatens.

Datorința membrilor români era să se întrepună cu toții în modul cel mai energic să pretindă, ca barîm acest post să fie împlinit cu un Român.

Zicem barîm, fiindcă absolut nici un Român nu este aplicat în centrul comitatului Turda-Arieș, nici într'un post.

Dacă nu ne pretindem drepturile, Ungurii nu sînt proști să ne îmbie cu ele.

Le poate fi rușine deci membrilor români, că de dragul titlului de „buni patrioți” de „blânzi Valahi” s'au confundat în cea mai mare trîndăvie, și nu dau nici un semn, că aparțin poporului român.

Cor.

Arta de a face focul la popoarele sîlbaticе.

Natura misterioasă a focului, legătura lui cu căldura și lumina soarelui și rolul important pe care-l joacă în fenomenul trîsnetului, au isbit în închipuirea oamenilor primitivi făcîndu-i să-l considere ca o ființă d-zească imprevizibilă, careia vechii Ariei au clădit o mulțime de povești, cari se leagă cu credințele lor religioase.

Din aceste credințe a isvorit și minunea focului sfînt, care la anumite epoci cobora din cer pentru a aprinde focul pe altarele jertfelor.

Credem dar interesant a spune câteva cuvinte asupra mijloacelor de a produce focul întrebuintat de diferitele rase răspândite pe suprafața pămîntului cu începere din timpurile cele mai vechi, de oare ce mijloacele chimice sînt cu totul proaspete și isvorite din progresele științifice moderne.

Focul, care pentru oamenii de știință moderni, este o manifestațiune sub formă vizibilă a căldurei, și prin urmare a mișcării, a trebuit ca să se arete omului primitiv prin erupțiunile vulcanice sau prin trîsnete.

Ori care ar fi origina primelor produțiuni ale focului, fie că ele au fost inspirate de globul arzător al soarelui, sau de oare-cari erupțiuni vulcanice, fie că trebuințele de a-și încălzi corpul și mai tîrziu de a-și prepara alimentele, au condus pe oamenii primitivi la pro-

ducțiunea lui, detalii asupra lui nu s'au putut culege decât din presupunerile cari se pot face citind istoria călătorilor vechi și noue ale diferiților călători în ținuturile sîlbaticilor, precum și din deducțiunile cari se pot trage comparînd pe acestea cu popoarele primitive.

Este de observat că toate procedurile vechi și noue, sîlbaticе și civilizate, decurg din principiul transformațiunei în căldură a lucrului mecanic produs de om.

Procedul însă care este mai răspîndit printre popoarele sîlbaticе de azi este acela al frecării prin învîrtirea unui băț ascuțit, care se învîrtește foarte repede cu mîna în gaura făcută într'un alt lemn. Abatele Lacoille în jurnalul istoric al călătoriei pe care o a făcut la Capul de buna speranță, istorisește asupra îndemnării pe care o au Hotentotii de a produce focul în acest mod, adăugînd că acestia au grija de a pune mai înainte în gaură un fir de iarbă uscată, pentru-ca să accelereze aprinderea.

Toate celelalte popoare sîlbaticе ale Africei întrebuintează oremenea, și se crede că Hotentotii cari sînt stupizi ca și Vadahii, un trib din insula Ceylon, cărora le lipsește chiar primele noțiuni de numerațiune și cari au același sistem, l'au împrumutat dela tribul Negritos din insulele Andaman, din Oceania.

În toată Australia conservarea focului este lăsată în grija femeilor, cari țin neconținut aprinsă o ramură dintr'un pom special, veghind ca pe timpul emigrațiunii unui trib, să aibă în totdeauna o astfel de ramură aprinsă, pentru facerea focului în locurile de poposire. Unele triburi sînt așa de neîndemnatice la producțiunea focului, încît cînd li-se stînge focul trebuie să facă călătorii lungi pentru a cere foc dela un trib amic.

La triburile australice s'a găsit tot acest sistem însă mai perfecționat, rotațiunea bățului făcîndu-se cu o curea care se înfășoară pe el și care se ține cu mîinile de ambele extremități, trîgînd de una și de alta în astfel de mod încît cînd o parte se desfășoară cealaltă parte se înfășoară, tocmai ca la fîntănilor cu două găleți, cari se înfășoară s'au se desfășoară pe osie după-cum se ridică în sus o găleată sau cealaltă. Operațiunea se face cu repezițiune pentru a se produce aprinderea.

Acest procedeu, după cît se pare de origină din Asia-centrală, s'a întins spre Nord, de unde se crede că a putut să treacă și la popoarele Americii meridionale întinzîndu-se până la golful Hudson, unde a fost găsit la Eschimoni de H. Ellis.

Poporul asiatic Aryoi a întrebuintat procedul de a produce focul prin frecarea rotătoare a celor 2 bețe pe cari le-a numit *arontii*, ear' unealta o a numit *svastica*, care a dat nașterea la o mulțime de povești. Astfel *svastica* ni se prezintă aci sub forma a 2 gemeni trecuți în zodiac, după-cum se găsește la Greci sub numele de Dioscuros, aci sub aceea de sex diferit, bățul rotător sub aceea de *promonitha* fiind tatăl focului atît de binefăcător, ear' aceea cu găuri mama lui. (Va urma).

Adunare învățătorescă și mai ceva.

În 24 Septembrie a. c. 'și-a ținut reuniunea învățătorilor greco-orientali de sub jurisdicțiunea consistorului arădan adunarea generală în Oradea-mare. Inceputul adunării, pus pe 9 ore, s'a strămutat pe 2 ore după amiază pentru înmormântarea fostului jude la tabla regească Dionisie Poynar, fiind președintele reuniunii D. Nicolae Zigre, rudă de aproape a defunctului, ear' vicepreședintele D. Toma Păcală, protopop, parochul locului. Actul înmormântării l'a săvârșit P. C. Sa Vasile Mangra, vicar episcopesc, cu cinci preoți.

Pela 2 ore vicepreședintele deschide ședința și se începe constatarea celor prezenți, cari deși timpul a fost neplăcut, s'au prezentat în număr frumos. Într'aceea sosesc și dl președinte, fiind primit cu »Să trăiască«. Să aleg: o comisie pentru cenzurarea raportului casarului și una pentru a bibliotecarului. Vine la ordine decidera asupra modificărilor poftite de ministru în statutele reuniunii înapoiate deja a treia oră. Cere adică ministrul, că inspectorul regesc să fie invitat totdeauna și la ședințele comitetului reuniunii, și protocoalele ședințelor comitetului să i se trimită în copie. Această pretensiune nedreaptă reuniunea n'a primit o cu excepțiunea unui »Papricaș Iancu«. Nici Venerabilul consistor, ca autoritate supremă și nici inspectorii nostri școlari nu s'au poftiți la ședințele reuniunii, nu știm pe ce cale vine ministrul cu o astfel de pretensiune nejustă. S'a concretizat presiunea să motiveze — după merit — acea pretensiune fără bază. Un incident: O comisie a invitat și pe P. C. Sa dl Vicar la adunare. Comisia raportează: P. C. Sa i'a primit cu iubire. — O voce: Ar fi trebuit doară să nu vă nici primească! — a asigurat pe învățători despre spriginul sev, dar' fiind obosit nu poate participa și propune trimiterea unei adrese de alipire. La aceasta un învățător observă: Adresele de aderență, introduse în viața noastră bisericească de un timp încoace, se fabrică ca și cum se sporesc bureții după ploaie. Crede, că oamenii serioși și neconduși

de vanitate s'ar și urî de ele. Învățătorimea prin faptele sale n'a dat ansă la presupunerea, că nu ar fi cu alipire cătră superiorii sei; ear' într-o cât aderența ar fi un răspuns la luptele dintre partidele interne, nu ar fi rațional a ne face judecătorii în cauză, ear' dacă se referesc la atacurile externe nu ar fi consult a ne exprima față de ele ca reuniune. Se trece la ordinea zilei. Din rapoartele comisiunilor s'au constatat, că reuniunea dispune de peste 500 coroane, după la »Victoria« și »Bihoreana«. De când reuniunea în lipsa de statute nu funcționează regulat, membrii nu contribuiesc cu nimic la sporirea fondului, deși aceasta nu e corect. Biblioteca constă numai din cinci opuri. S'a decis darea unui apel cătră public și autori pentru sporirea ei, respective donarea de opuri și s'a votat o sumă și la buget pentru aceasta. La spesele reuniunii s'a observat, că diurnele date, respective liquidate la doi învățători pentru participare la adunarea reuniunii din Arad trec peste suma votată spre acest scop de reuniune în anul trecut, dar' s'au acceptat. Venind rândul la propuneri, s'a adus în discuție și noua ordinațiune ministerială referitoare la propunerea limbii maghiare. În învățătorime s'a observat, ba unii și-au exprimat părerea de rău, că consistorul din Oradea-mare nu a dat învățătorilor nici o îndrumare în această privință, fiind acea ordinațiune în mai multe forme înțeleasă. (Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Tovărășiile agricole.

I.
Cu toții deplângem starea puțin înfloritoare, în care începe gospodăria sateanului nostru, dar' prea puțini din cei chemați a-l îndruma la o gospodărie mai sistematică, la o muncă mai rațională, — ne interesăm a-l face acest bine.

Săteanul nostru în genere, deși destul de muncitor, nu are însă destul rost la muncă, apoi este puțin păstrător, pe el nu-l îngrijește mult ziua de mâine.

Femeea lui este tot așa de fără rost la muncă ca și bărbatul său. Ea este în genere puțin gospodară, adică nu are nici ea destulă chibzuială în afacerile casei.

Sătenii nostri, cu un cuvânt, trăesc cum se zice de azi pe mâine.

Aceasta este în prima linie cauză, că săteanul nostru nu progresează pe tărîmul economic.

Pentru a se îndruma pe o cale de gospodărie mai temeinică, el are absolută nevoie de a fi dăscălit energic și în mod convingător.

Măsurile oficiale ce se iau dela un timp încoace în scopul de a influența asupra îmbunătățirii gospodăriei sateanului nostru s'au destul de salutare, însă efectul lor se va vedea numai mai târziu. Atâta însă nu este de ajuns. Dar' în definitiv nici statul nu are putința de a îndrepta toate relele ce ne bântuie, ci ar trebui ca și particularii doritori de a vedea țeara îndrumată pe cale de progres, să se ocupe de aproape de starea sateanului nostru.

Între multele mijloace, cari ținesc la același scop, adică la îmbunătățirea soartei sateanului nostru, se pot număra și așa numitele »tovărășii agricole«.

Cred că nu este nevoie a insista prea mult pentru a dovedi influența binefăcătoare ce ar avea asupra îmbunătățirii gospodăriei și a traiului sătenilor nostri în genere, dacă ar reuși să-i convingem să se întovărășească: pe deoparte pentru a se provisiona, adică a cumpăra în tovarășie unele materii prime precum: semințele, mașinile, instrumentele și uneltele agricole de cari au nevoie; ear' pe de alta, de a-și desface, adică de a vinde în tovarășie produsele lor agricole, precum: grâul, cucuruzul, fructele, laptele, păsările, ouăle, etc., sau în fine de a se întovărăși pentru a produce sau transforma, adică a industrializa în comun, unele produse a le lor, precum: de a înființa o lăptărie, o distilărie de rachuri de fructe, o uscătoare de fructe și legume, o pepinieră, etc.

Asemenea asociațiuni, pe cari le-am numit tovarășii agricole, după scopul ce urmăresc s'ar putea chema unele »Tovărășii de provisionare sau cumpărare de

Săcuii și taurul.

Săcuii nostri din Ardeal
Sunt destul de prostalei,
N'au păreche pe sub soare;
Ei sunt cei mai nătărăi.

Vestea lor a mers departe,
Sunt ei cunoscuți de toți,
Din cârpi sau din auzite,
Cât închipui nu-ți poți.

Eată o istorioară,
Din a lor prea mari proști,
Ascultați dar' ori și care
Câți trăiți, câți sunteți vii!

Într'un sat din Săcuime,
Unde se țineau mai culti,
Și-au arătat ei proștiă,
Deși erau foarte mulți.

În satul acel vestit,
Aveau biserică mare,
Dară era de tot veche
Și coperită cu pae.

Coperișu-a putrezit,
Umezeală conținea,
Încât iarba era mare,
De puteai così prin ea.

Se certau cari să cosească?

Popa, sfătul ori diacul,

Dar' oamenii nu lăssau

Zicând: c'are drept tot satul.

În urmă tot se învoiră,

Ca iarba de pe zidire,

El cu taurul s'o păcă,

C'atunci a fi mulțumire.

Tauru-i de al satului

Chiar ca și biserica,

Bine se gândiră dară,

Că vor face bine așa.

Leagă taurul de gât,

Cu funie ori cu lanț,

Și-l conduc la coperiș,

Să-l sue la pășunat.

Tragu-l sus, dar' era greu,

Pentru taur și mai rău,

Bietul limba și-o scotea,

Oăci abia mai răsufla.

Când l-or vesti cu limba scoasă.

Doamne cum se mbucurau,

Zicând c'are poftă mare

După iarba ce i-o dau.

Chimn.

Dochia.

de Biria.

A fost, se zice odată, — că așa ne spune rîndul — un mare împărat, ce închinându-și zeaua pe un cal iute ca vîntul, în lume a plecat. A zis să-l ducă șoimul, precum îl duce gândul, spre un țerm de el visat.

Și înșiră-a drumul, din zile făcînd an, cu firea-i mult vitează. Prin sinuri de pădure, pe margine de lan mereu înaintează, când de odată vede cum calu-i năzdrăvan se-oprește... și nechează.

Atunci gîndește iute; nu-i vremea cătră seară! La ce stă murgu în loc? Se saltă ușor în aer, ținînd picioru în scară; se prinde de mijloc; ear' ochiul lui de vultur întinderea măsoară... Iși simte alui noroc.

Căci lângă un brâu de apă, ce țeara în lung brăzdează în govăiri de argint, se înalță o pădure cu vîrfuri în spre

unelte, produse sau obiecte, ear' altele
>Tovărășii de producție și desfacere
de produse brute sau transformate.

Ele se pot forma din sâtenii dintr'o
singură comună, sau mai bine din mai
multe comune învecinate.

I. Tovărășile de aprovizionare.

Acest fel de tovarășii au de scop
aprovizionarea sau cumpărarea în tovarășie:

a) de semințe agricole, de semințe
de zarzavat, de pomi roditori, de viță
altoită etc.;

b) de mașini (sămănătoare, vântu-
rătoare, trioare), instrumente și unelte
agricole (pluguri, grăpi, tavaluge, coase,
sape, târnăcoape, greble, furci, etc).

Foloasele ce rezultă pentru întovără-
șiți, cumpărând în tovarășie, față de
modul cum obișnuiesc astăzi a cumpăra
adecă fiecare în parte, — se pot rezuma
în două cuvinte: au privilegiul să cum-
pere lucru bun și ieftin, fără ca să piardă
timpul atâta lume. De pildă, dela un
timp încoace sâtenii noștri se îndeletni-
cesc a cultiva lucernă și trifoiu. Astăzi
fiecare sâtean se duce la orașul cel mai
apropiat și cumpără sămânță de lucernă
— de a cărei calitate nu garantează ni-
meni — dela un comerciant, care și el la
rîndul lui o cumpără dela un alt comer-
ciant principal din capitală, care de si-
gur și-a aprovizionat-o printr'un comi-
sionar. Cum fiecare din acești mijloci-
tori trebuie să câștige ceva, de sigur că
prețul ei este cel puțin cu 20 la sută
mai ridicat decât dacă s'ar cumpăra di-
rect. Afară de aceasta nimeni nu ga-
rantează nici originea, nici calitatea ei,
așa că adese-ori sau nu răsar sau și
dacă răsar nu durează mult timp și
apare troscățul (ouscuta), care o prăpă-
dește. Dacă pe lângă aceasta se mai ține
în seamă și pierderea de timp a fiecărui
sâtean în parte, precum și cheltuiala fie-
căruia, apoi de sigur că numai profitat
nu poate fi. Așa se întâmplă cu apro-
vizionarea tuturor obiectelor, de care are
sâteanul nevoie.

Într'o tovarășie toți sâtenii cari se
întovărășesc, se înscriu din vreme la co-
mitetul sau căpetenia tovarășiei, arătând
felul și cantitatea semințelor sau instru-
mentelor ce doresc a cumpăra, ear' acea-

sta cere oferte și probe direct dela fabrică
ori la reprezentanții lor din țară sau
străinătate. Ofertele și probele se su-
pun aprecierii și hotărârii comitetului;
căpetenia aduce apoi la cunoștința să-
tenilor prețul; ear' aceștia depun su-
mele pentru cari voiesc a cumpăra și în
urmă se face comanda, din care la so-
sire se împart mărfurile celor în drept.

Atunci când tovarășia stă în legă-
tură și cu o societate de credit și eco-
nomie, poate aceasta să îlesnească to-
varășia pentru un timp hotărât cu su-
mele de lipsă pentru plata obiectelor co-
mandate. Cu chipul acesta fiecare mem-
bru al tovarășiei, fără bătaie de cap, fără
frică de a fi păcălit și fără pierdere de
timp, cum s'ar zice stând acasă pe sal-
tea, va avea la timp semințele sau in-
strumentele de care are nevoie, și bune
și ieftine.

II. Tovărășile de producție și desfacere.

Acestea pot avea de scop produ-
cerea și desfacerea sau vânzarea în co-
mun:

a) a produselor agricole: grâu, ou-
curuz, orz, fasole etc.;

b) a fructelor proaspete de tot fe-
lul și a nucilor;

c) a laptelui de vacă sau produse-
lor de lăptărie, unt și brânză;

d) a pasărilor de curte și a ouălor;

e) instalarea de poverni (velnițe)
comune pentru a fabrica țuică și tot fe-
lul de rachiuri de fructe;

f) instalarea de cazane pentru fa-
bricat magiunuri, siropuri și paste de
fructe;

g) instalarea de uscătoare de prune
și alte fructe, precum și de zarzavaturi,
apoi:

h) înființarea de prisăci (stupări) sau
desfacerea produselor de stupărie,
ciară și miere;

i) înființarea de pepeniere, de pomi-
roditori și vițe altoite;

k) cultura vermicilor de mătase,
trasul și desfacerea mătasei brute în
comun;

l) înființarea de culturi de legume
și zarzavaturi etc.

Foloasele ce decurg pentru acest
fel de tovarășii, sînt multe așa de pildă,

pot vinde produsele lor mai ou preț când
vînd toți la un loc, căci pot oferi pro-
ductele lor direct pe piețele de desfa-
cere, așa că scapă de preocupări și negu-
stori, apoi vînd în totdeauna numai pe
bani gata.

Transformând unele produse brute
în produse mai rafinate, pe lângă că
se va avea un profit mai mare, apoi
se dă întrebuințarea ce trebuie să se dea
fiecărui fel de produs în parte, adică
nu se risipește nimic.

Un alt folos mai mare pentru to-
varăși va isverii din faptul, că ei vor că-
uta să-și îmbunătățească din ce în ce
mai mult mijloacele de producție și
prin urmare produsele. Așa de pildă
întovărășindu-se locuitorii unui sat, pen-
tru a desface laptele în comun, fiecare
va căuta să aibă o vacă mai lăptoasă,
va cultiva nutrețuri bune, ca să o hră-
nească mai bine, își va face un grajd
mai sistematic pentru a o adăposti, etc.

În o tovarășie de vânzare în co-
mun a pasărilor de curte și a ouălor,
vor alege pasările cari se îngrășă mai
lesne sau cari ouă mai mult; le vor face
cotețe călduroase ca să ouă și pe iarnă,
vor îngriji ou timpul să aibă câte un co-
coș de rasă bună de ouă, care li-se va
pute procura tot în tovarășie.

(Din România.)

Maximilian Popovici.

Statut pentru tovarășii de consum.

I. Firma (numele) și scopul.

§. 1.

Subsemnații întemeiază pe baza le-
gii de tovarășii o tovarășie cu firma
(numele): *Tovărășia plugarilor înre-
gistrată cu garanță mărginită din....*

§. 2.

Scopul tovarășiei este:

1. Cumpărarea comună a articole-
lor (lucrurilor) de consum și a celor
trebuincioase pentru exploatarea eco-
nomiei.

2. Vinderea comună a produselor
economice.

amiază; ear' poalele-i s'alintă în aurul
din vale bălăugul ce vinează în al hol-
delor gini.

Mai mândru decât toate e chipul
unei fete cu ochi fermecători, cu mijloc
de alina ușor încoace cu bete sub sinu-i
plin de flori. Marama cea subțire nu
ascunde aie ei plete ce rupte par din
zori.

Ear' vîlnicul în falduri pe solduri
leneș curge, ușor de-i sapă bolul. Boga-
ta-i tinereță ce încă nu amurge cu drag
își arată toiu. Pe unde ea coboară, în
urma-i codrul muge și plînge trist
cîmpoiul.

Și ochii lui de odată în ținte chiar
rămân, privind la draga zînă. El simte
într'o chipă pe sufletu-i stăpîn învorul
de lumină și vede cu pripire cum do-
rul cel hain de inimă-i s'anină.

Pășește în spre dînsa, pleoându-i
capu în jos și-i zice cu iubire: „Ușor
m'ai scos din minte cu chipul tău fru-

mos; voiești să-ți fiu eu mire? Hai iute
vină cu mine copilă încântătoare, căci
te așteaptă Doma, ca mîni, mult fericită
să-și pună încă o floare pe sinu-i mîn-
dru Roma.

Dar' eată că n'auze un oal care
aleargă, pămîntul sub copite pîrînd că
vrea să-l spargă. Un rege de odată
stă în fața lui Traian. Din brîu el iute
își smulge cumplitul buzdugan. El pare
înalt și mândru cu portul lui sumeș. Pri-
vind cu ochi în pară viteazul călăreș,
îi zice eu urgie, căci el cu vîzu-i supse
că ochii dela zînă voinicul nu și
mai rupse: „De unde ești străine?
știut-ai unde vii? Pe Decebal din nume
să poate să nu-l știi? Privește, am în
mână acest toiag străbun; pe cei cu
gînduri rele eu știu, ca să-i răpun.

— Dacă mi cunoști gîndirea, atunci
Traian îi zice, de sigur azi din două
un cap, trebuie să pice.

Se iau la luptă dreaptă voinicii
amîndoi; se luptă pîn' la moarte cu

rîvnă de eroi... Norocul stă pe partea
viteazului Roman... Pe Decebal îl
oulcă... Șirepul nădrăvan anume ară-
tase popasul lui Traian.

RÎS.

Călugărul și nătarăul.

Un călugăr și-un nătarău, călăto-
rind în același vagon, acest din urmă
face glume pe socoteala cuvioșiei.

— Știi, părinte, ce deosebire este
între un măgar și un călugăr?

Călugărul mirat de atîta obrăzni-
cie, se gîndi puțin și apoi răspunde:

— Deosebirea este, că măgarul poartă
crucea pe spate, ear' călugărul o poartă
pe piept. Dar' d-ta poți să-mi spui, ce
deosebire este între un măgar, și un om
ca d-ta.

— Nu știu.

— Ei bine, nici eu nu știu.

II. Tovarășii.

§. 3.

Cine vrea să se facă tovarăș trebuie:

1. să fie majoran și în privința morală nepătat;
2. să poată dispune liber de averea sa;
3. să locuiască în comuna... sau să aibă în această comună avere reală.

§. 4.

Spre a pute dobândi drepturile unui tovarăș, trebuie:

1. a se declara în scris pentru intrarea în tovarășie;
2. a fi primit din partea direcțiunei tovarășiei.

Respinge direcțiunea primirea, atunci poate apela respinsul la adunarea generală, care hotărăște definitiv.

§. 5.

Esirea din tovarășie urmează prin:

1. repășirea de bună voință;
2. schimbarea locuinței sau pierderea averii nemiseroasă;
3. moarte și
4. eschiderea din tovarășie.

§. 6.

Fiecare tovarăș, care vrea să repășească din tovarășie, trebuie să însoțească direcțiunea esirea sa în scris cel puțin cu 6 luni înainte de finea anului administrativ.

Repășirea unui tovarăș prin transmisiunea (cedarea) drepturilor sale în favorul altei persoane, poate să aibă loc numai în urma aprobării direcțiunii.

§. 7.

Afară de motivele induse în legea de tovarășie poate fi eschis un tovarăș la propunerea direcțiunii, consiliului de control, sau a 1/3 din totalitatea tovarășilor, din cauza neîmplinirii îndatoririlor impuse prin statut sau a altor îndatoriri față de tovarășie.

Eschiderea are loc la finea anului administrativ în urma hotărârii adunării generale.

§. 8.

Cei eșii din tovarășie — precum și moștenitorii celor răposați, continuă a garanta încă prin un an întreg pentru toate îndatoririle contractate de tovarășie, pe când erau ei tovarășii — și părtaşii li se vor înapoiă împreună cu profitul pe timpul cât au fost tovarășii, abia după trecerea unui an dela esire.

III. Drepturile tovarășiei și ale tovarășilor.

§. 9.

Drepturile tovarășiei și ale tovarășilor se întemeiază pe legea de tovarășie și pe dispozițiunile statului.

§. 10.

Fiecare tovarăș este îndatorit:

1. a lua parte la consfătuirile adunării generale și a se folosi la aceste de dreptul de votare și alegere;
2. a se folosi de întocmirile tovarășiei.

§. 11.

Fiecare tovarăș este îndreptățit:

1. a se supune dispozițiunilor statului și ale regulamentului;
2. a nu lucra contra intereselor și hotărârilor tovarășiei;
3. a nu lua parte nici mijlocit nici nemijlocit — la o asemenea întreprindere, dacă nu admite adunarea generală;
4. a dobândi cel puțin o tovarășie și a soluți cotizațiunile datorite;
5. a soluți o taxă de intrare, a cărei mărime o hotărăște adunarea generală și care incurge în fondul de rezervă;
6. a garanta pentru toate îndatoririle tovarășiei cu o sumă înzecită a părtaşilor, cu cari s'a angajat față de tovarășie.

IV. Administrarea tovarășiei

§. 12.

Afacerile tovarășiei se administrează prin:

1. direcțiune,
2. consiliul de control,
3. adunarea generală,
4. contabilul și
5. casuarul.

Direcțiunea.

§. 13.

Direcțiunea se alege la adunarea generală și constă din un director, un vicedirector și cinci membri ai direcțiunei.

În fiecare an repășesc din direcțiune doi membri.

Aceia, cari au să repășească pentru prima dată, se designează prin tragerea la sorți, mai târziu hotărăsc anii de serviciu.

Realegerea e admisă.

Membrul vechiu rămâne în funcțiune, până a fi confirmată alegerea următorului prin introducerea în registrul tovarășilor la tribunal.

Pentru cazul, că repășește un membru al direcțiunei în decursul anului sau este în alt mod împiedecat a funcționa, consiliul de control îl poate substitui până la adunarea generală prin alt tovarăș. (Va urma).

De-ale meseriașilor.

(Urmare și fine.)

În ce privește numărul comercianților și meseriașilor noștri din Alba-Iulia, e în total de 281, și anume:

Comercianți sunt 3: Victor Onițiu, conducătorul filialei »Concordia«, Petru S. Cirlea și Iosif Roman.

Calfe de boltă (comii, sunt 6: Traian Novac, Augustin Butariu, Basiliu Balint, Silviu Oprean, Remus Balomiri și Ioan Giurca.

Elevi de boltă sunt 3: Iosif Roman, S. Andrei și Valeriu Dicu.

Măiestri se află cu totul 79 și reprezintă 17 branșe: pantofari 8 (Iacob Tulburean, Ioan Toth, Petru German, George Codruț, Nicolau Moldovan sen., Nicolau Moldovan jun., Nicolau Benga, Ioan Turcan), ciobotari 18 (George Murășan, Nicolau Plesă, George Plesă, Ioachim Dănilă, Remus Muntean, Ioan Têrnovean, Vasile Man, Ioan Preșia, Nicolau Roșca, Nicolau Păcurariu, Nicolau Pescariu,

Mihailă Craiovean, Ioan Muntean, Ioan Vințan, Nicolae Totoian, G. Têrnovean, Iosif Benedec, G. Toth), zidari 13 (N. Metesan, Tănase Totoian, Anghel Roșca, Cornel Fetița, Teofil Cricovean, Iosif Grecu, Petru Drêmbărean, Anton Drêmbărean, George Vințan, Augustin Betenzan, George Drâmbărean, Nicolau Șerbu, Ioan Mărginean), bărdăși 7 (Vasilie Anghel, George Gerasim, Nicolau Șeusan, Ioan Sasu, Simion Berghian, Augustin Anghel, Nic. Anghel), măcelari 13 (Cor. Cirlea, Iosif Cirlea, George Groza, Ioan Ghiulai, Nic. Gerasim, Ioan Moldovan, Nic. Timbus, Petru Cirlea, Vasilie Cirlea, Vasilie Totoian, Mitru Vințan, Ioan Muntean, George Șerban), ferari 4 (Augustin Bogdan, Remus Șerban, Franț Covaciu, Iuliu Prodan), rotari 2 (Iosif Moldovan, N. Harmuth), croitor 1 (Iulius Ardelean), pardositori 2 (Mihail Pod, Petru Cadar), funar 1 (Victor Papiu), orologier 1 (Ioan Cricovan), tâmplari 2 (Axente Bibițo, Simion Savul), pânzari 2 (Mihail Anghel, Petru Anghel), sitar 1 (Pavel Roșca), morari 2 (Ioan Anghel, Ioan Pleșia), lăcătariu 1 (Pius Papiu), cernitor 1 (Sigmond Secalean).

Sodali se află 89, de 14 soiuri de meserii: friser 1 (Augustin Pleșa), lăcătari 7 (G. Chirilă, Vic. Pop, Cornel Muntean, Nic. Bimbea, Toma Raț, Ioan Giurca, Sabin Papiu), ferari 2 (Iacob Briciu, Pavel Covaciu), tâmplari 3 (Nicolae Truția Nicolae Locoșian, Ioan Muntean), pantofari 4 (Ioan Nestor, George Dades, Vasilie Perisian, I. German), cismari 8 (Nicolae Fodoruț, Vasilie Bumbean, Petru Șerban, Zevedeu Dăean, Petru Ordean, Ioan Pamfilie, Todor Bucur, Stefan Macarie), hornar 1 (Antonie Todoruțiu), zidari 44 (Iuliu Timișan, Ioan Cormos, Constantin Spinean sen., Constantin Spinean jun., Ioan Drâmbărean, Pavel Drêmbărean, Ioan Grecu, Nicolae Câmpian, Ioan Câmpian, Elie Roșca, George Bărbăntan, Ioan Șerbu, George Eneșel, Nicolae Roșu, Nicolae Strejan, Ioan Man, Silvestru Ciubrudean, Stefan Crișan, George Totoian, Ioan Fetița, Ioan Goadă, Ioan Ciubrudean, Nicolae Simtimbrean, Ioan Pop, Ioan Muntean, Nicolae Muntean, Stefan Groza, Nicolae Groza, Vasilie Drêmbărean, Ioan Roșca, Anton Garasca, Ioan Mihăltan, Ioan Ursu, Petru Heprian, Vasilie Șerban, Nicolae Ilea, Dumitru Heprien, Ioan Turcan, Petru Cetean, Ioan Roșia, George Ceteanu, Ioan Câmpian, Vasilie Timișan, Ioan Petrasc), orologier 1 (George Cricovan), perier 1 (N. Murășan), tinichigii 3 (Romulus Duma, Antone Borician, Ioan Baca), bărdăși 4 (Iosif Bocriu, Mihailă Muntean, Nicolae Cirlea, George Goga), pardositori 3 (Petru Cadar, Ioan Barb, Carol Dobaca), măcelari 7 (Publiu Murășan, Ioan Muntean, Nicolae Muntean, Emil Vințan, Ioan Muntea sen., Petru Muntean, Sabin Mărginean).

Elevi se află 101, de 14 soiuri de meserii: zidari 20 (Angel Gerasca, Ioan Rocsa, Andrei Păcurariu, Nicolae Rocsa, Dumitru Simtimbrian, Mihailă Roșu, Ioan Pologa, Ioan Pleșa, Ioan Muntean, Nicolae Turean, Romulus Tath, Petru Istrate, George Maior, Ioan Mărginean, George Sasu, Nicolae Roșu, Ioan Botta, Nicolau Moldovan, Simion Rațiu, Nicolae Mihăltian), pantofari 12 (Dominic Roșu, Simion Pop, Partenie Rusan, Ioan Fleșeriu, Istrate Morariu, Nicolae Crișan, Alexandru Mețian, David Denes, Avram Coman, Petru Ribițo, Petru Alexandru, Mitru Gerasim) ciobotari 20 (Filip Pop, George Nicolae, George Dan, Ioan Morariu, Ioan Popescu, Ioan Păcurariu, Lazar Susman, Andrei Anca, Istene Dăcan, Toma Oneșia, Vasile Păcurariu, Nicolae Tath, Artenie Drâmbărean, Ioan Stanciu,

Ioachim Trif, Iosif Dăcău, Ladislau Păcurariu, Petru Moldovan, Ioan Morariu, George Turcan, ferari 7 (Andrei Bimbea, George Chețan, Teodor Cecritariu, Ioan Bocșia, George Groza, Iosif Ghiurca, Ioan Onisia), lăcătari 8 (George Cricovean, Grig. Iltis, Cornel Metesșan, Antoniu Butia, Oprea Gearfașiu, Petru German, Petru Muntean, Enea Bucur), timplari 7 (Vasilie Bimlea, Simion Marcu, Ioan Carpodean, Augustin Sasu, Alexandru Nicoară, Romulus Pop, Ioan Groza), rotari 4 (Iosif Goțian, Valerian Morariu, Nicolae Lăncrănjan, Grigore Toma), 2 tinichigii (George Timișan, Teodor Pompea), frângerari 7 (Nicolae Petrașcu, Ioan Gligore, George Timariu, Nicolae Suci, Ioan Marcu, Andrei Păcurariu, Sofron Ciunganu), croitori 2 (Ioan Todor, Antofon Popa), 1 strugariu (Ioan Moldovan), pelari 2 (Vasilie Morariu, Andrei Timișan), morari 5 (Ioan Pescariu, George Bodolan, Publius Doboca, Mihail Coseriu, Emil Pop), friseri 4 (Petru Drâmbărean, Petru Coserin, Mihail Sergedeon, Mihail Angel).

Sibiu 7 Octombrie n. 1902.

Din însărcinarea comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«

I Apolzan, not Reun.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Grâu cu gărgărițe Din partea ministrului de agricultură se face din nou cunoscut, că grâu mâncat de gărgărițe nu se primește pentru transport pe căile ferate, nici în magazine. De aceea e în interesul fiecărui producător sau neguțitor de grâne, ca să și-le țină ferite de gărgărițe sau să le curețe.

Telefonul București-Budapesta. E vorba să se construiască o linie telefonică între Budapesta și București, prin Brașov.

În acest scop autoritățile ungare au început demersurile pe lângă guvernul român.

Ridicarea tarifelor pe căile ferate ungare o proiectează ministrul de comerț. Ridicarea, care va fi de 5%, și va privi toți articli, afară de făină, cereale și lemne, e vorba să intre în vigoare deja cu 1 Ianuarie 1903.

Comerțul Franței. Importul Franței a fost în primul pătrar de an de 1290 milioane 900 mii franci, iar exportul de 1046 milioane 747 mii franci.

Locuitorii străini în România. După o statistică a ministrului de interne, în cursul lunii Iulie, anul acesta, au intrat în România 4426 lucrători străini, dintre cari 2297 austro-ungari, 8 belgieni, 606 bulgari, 11 francezi, 39 germani, 491 italieni, 30 ruși, 749 turci și 498 de diferite naționalități.

Comerțul cu smeură și mure. Pentru smeara și murele sălbatice, ce se găsesc prin pădurile statului, o casă franceză a făcut o ofertă ministrului de domenii, spre a i se concede culegerea lor, având a se face din ele siropuri pentru export.

Căile ferate, cari înfășoară pământul, sânt în lungime de 805.818 chilim. împărțite pe continente astfel:

Europa	296.393 chilim.
Asia	62.360 »
Africa	16.783 »
America	402.177 »
Oceania	36.904 »

Statele Europei au fiecare în parte următorul nr. de chilim.

Austro-Ungaria	36 983
Belgia	6202
Bulgaria	1100
Danemarca	3001
Englittera	38.500
Franța	42.827
Germania	51 391
Grecia	972
Italia	15.787
Norvegia	2.053
Olanda	4724
Portugalia	2375
România	3242
Rusia	59.849
Serbia	578
Spania	13.357
Svedia	11.320
Turcia	2049

Viile din jurul Sibiului dau o recoltă foarte slabă. Ceea-ce a rămas după bruma din Septembrie, nu s'a copt.

Impăduriri în România. Administrația pădurilor statului își propune să facă toamna aceasta întinse plantații de stejar în Dobrogea și în mai multe regiuni muntoase din țeară.

În acest scop, ea a dat ordine agenților serviciului forestier de a strînge cantitatea cea mai mare posibilă de ghindă și de a o ține la dispoziția comisiei însărcinată cu plantațiile.

Reuniuni de consum în Bucovina. Depntatul Teodor Flondor a lucrat un statut pentru reuniuni de consum, de cari se vor înființa în toate cercurile Bucovinei.

SFATURI.

Plantarea pomilor. A sosit timpul facerii gropilor, în cari vor trebui plantați.

Gropile trebuiesc făcute adânci de un m. și largi tot de un metru și lăsate deschise pentru ca pământul să se poată îmbiba de gazele necesare vegetației.

Se va observa, ca distanțele între gropi să fie lăsate astfel, ca la maturitatea pomilor coroanele lor să nu se atingă.

Poamele sânt leac. Strugurii, mai ales cei roșii, curăță sângele, persecile direct stomacurile stricate, merele, mai ales ferte, ajută, îndeosebi la copii, foarte mult la mistuire. Zama din patlagele influențează în mod favorabil asupra ficatului și măteilor, mustul de pepeni alungă frigurile și boalele de rărunchi. Prunele ferte sânt bune pentru scrofuloși, picuri de lămâie în cafea caldă alungă durerea de cap.

Cleiu pentru crepături în buți.

Topim laolaltă și amestecăm mereu 2¹/₂, părți seu, 2 părți ceară și 4 părți unsoare de porc. Când începe să se răcească amestecul, mai adăugăm 2¹/₂, părți cenușe cernută. Amestecătura aceasta o păstrăm la un loc răcoros. Când vrem să o folosim, curățăm mai întâiu crepătura, încălzim cleiul deasupra unei lumini și ungem cu el crepătura.

Nucile încă trebuiesc alese, căci cele

vermănoase sau seci nu sânt potrivite printre cele bune. Pentru de a le alege, le aruncăm într'un vas cu apă. Cele bune cad la fund, cele seci înnoată deasupra, cele stricate cad mai încet la fund.

FELURIME.

Tîrg de fete. În satul Bodony în comitatul Baranya în Ungaria, e în fiecare an în cea dintăiu Duminecă după 14 Septembrie, un »tîrg de fete«, unde vin flăcăii de-și aleg neveste. Des de dimineață vin fetele și flăcăii, însoțiți, și unele și alții, de rude. Fetele, cu fuzete scurte de pânză sau cu haine de mătase, neapărat cu un lanț de argint la gât, toate sulimenite tare; flăcăii cu haină scurtă neagră, cu pantaloni strimți și cu cioboate crețe, vîsosite cu lustru, avînd baston de trestie în mână. Fiecare sat formează grupă deosebită. În strada mare a satului, de amîndouă părțile, sînt corturi cu turtă dulce etc. Fetele, ținîndu-se la braț, se plimbă în sus și în jos, iar flăcăii cu mumele sau cu nănașele stau șir de a lungul drumului. Din vreme în vreme fetele stau dinaintea vre-unui cort, par c'ar vrea să cumpere ceva, în adevăr însă numai ca să dea flăcăilor timp să se apropie de ele. Dacă place una vre-unui flăcău, acesta se apropie și intră în vorbă. Acesta zice fetei, când ea vrea să plătească turtă dulce: »lasă dragă, plătesc eu. De unde ești, trandafirelule? «Din Ozd, dar d-ta? « — »Din Bacsa — »D-zeu să te ție! « — »Și pe tine pe lângă mine«. Flăcăul vorbește cu tu, fata cu d-ta. Apoi flăcăul cumpără fetei un pahar de sirop dulce de fructe și în vremea ce fata îl »soarbe încetișor, o cearcă zicîndu-i: »Da-te mi-ar D-zeu« și dacă fetei îi place flăcău, ea răspunde: »Facă D-zeu așa«. După un timp se apropie și rudele de parte femească ale fetei, o cercetează din ochi și încep a vorbi. Apoi flăcăul și fata se iau la braț și umblă așa. Flăcăul cumpără ce vrea fata. Neapărat trebuie să meargă la jocul inelelor. La amiază merg într'o baracă, unde se vinde friptură de porc, care se prăjește în tîgăi descoperite și cari bucătării se cheamă »Cuinea lui Laion«, căci pe o vreme de mare lipsă (pe la începutul veacului al XVII-lea) însuși regele Vladislav al II ar fi mîncat dela asemenea bucătării populare. În asemenea băraoi mîncău tinerii din același taler, apoi merg la joc. Flăcăul ține de vorbă pe fată, poruncește de i se aduce de mîncat și de beut, plătește la Tîgani să cânte ce vrea ea și joacă numai cu dînsa și ea numai cu dînsul. Înainte de despărțire o sărută și i dă în grije să i fie credincioasă. Cîrînd se face nunta.

CRONICĂ.

„Călimdarul Poporului”.

Al optsprezecelea an din „Călimdarul Poporului” e gata să pornească de nou pe drumul către casa țeranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștri. Precum în fiecare an, așa și acum „Tipografia” s'a străduit să pună în mâna oamenilor noștri un călimdar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care să fie adecă o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar părè după firea călimdarului.

După obicinuita parte calendaristică, apoi postă și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlăle noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însoțiri de negoț, bănci, cuprinzând date bogate și nouă, după schimbările, ce s'au întâmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin „Credeul Românului”. Urmează numai decât o frumoasă și înduioșitoare biografie, presărată cu poezii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași Moldova, dl Grigore C. Butureanu, care atâta căldură a pus în descrierea vieții eroului nostru, încât din nou s'a adevărit, că Românii, fie la Murș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se află chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăieri. Sub icoană e iscălitura proprie a lui Iancu.

Urmează o dragălaşă poezie de T. Șerbănescu, apoi o glumă și după ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eardă anume la Viena pentru „Călimdarul Poporului”. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Barnuțiu. O anecdotă „Copiii Țiganului” de Teodor Speranță, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jalnică istorisire din viața țeranilor de poetul A. Vlăhuta, urmată de o glumă, premereg portretul regretatului poet bănățean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumeață a lui, „Papricașu nașului”. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie frumoasă „Codrule, Măria-Ta...”, o snoavă „Ovreiul la raiu”, și apoi urmează „Răvașul nostru”, aceasta gazeta anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Răvașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-aie generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După răvaș se continuă articolul din anul trecut „Bucătăria țeranului”, scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate

foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, căreia îi urmează țergurile.

Notă. Călimdarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 40 bani (20 or.) Pentru încunjurarea speselor cu porto se recomandă, ca să și-l procure mai mulți deodată.

Concertul de Duminecă. Oinei coruri s'au pregătit Dumineca trecută să procure o plăcere rară publicului, ce din mari depărtări a alergat la deschiderea expoziției naționale din Sibiu. Au fost corul reuniunii de muzică din Sibiu, corul seminaristilor, corul meseriașilor din Sibiu, al meseriașilor din Sebeșul-săseș și al reuniunii de cântări din Săliște. Teatrul era tiosit, cum numai la prilejuri de acestea mari se vede și aplausele curgeau plosie. Prestațiunile cântăreților au și meritat aceasta, căci toți s'au achitat în mod vrednic. Au excelat îndeosebi Săliștenii, sau mai bine zis Săliștencele. La tabloul, ce-l reprezentau pe scenă, era înecăntător, cântecele alese erau iavorite din adâncul sufletului românesc, dar apoi și executarea lor a fost de așa, încât ori-ce reuniune compusă din domni și doamne dela oraș ar pute fi mândră de modul, cum a cântat reuniunea din Săliște. O singură supărare: mulți n'au mai putut căpăta loc în teatrul orășesc, atâta public venise, apoi puțină speranță de a mai pute asista în curând la un astfel de concert.

Contribuiri pentru catedrală. La fondul pentru edificarea catedralei a mai contribuit preotimea din tractul Săliștei cu suma de 2200 cor. Afară de aceste contribuiri au mai încurs dela on. domn protopresb. și preot milit. în pens. Sava Popoviciu din Sadu cor. 1000. Dela dl Nicolae Dragomir, inv. în Saschiz cor. 100. Dela dl Pavel Opriș, prof. în Brad, cor. 300. Dela dl George Părău, prof. în Brad 120.

Alegere de preot. În 19 Oct. n. c. s'a ținut alegerea de paroch în comuna Beșorod, tractul Hăteșului, unde dintre 4 candidați votând 168 înși, candidatul Nicolae Popa din Hertegani a întrunit 154 voturi și astfel a fost declarat de ales din partea protopresbiterului.

Deschiderea „Casei naționale” din Arad. Duminecă în 12 c. Românii din Arad au asistat la o frumoasă sărbare națională, la importantul act festiv, al deschiderii și sfînțirii casei naționale, care formează proprietatea parohiei Aradului. Intemeierea acestei case naționale își are de scop întărirea poporului nostru în morală și dezvoltarea simțului național românesc.

În prezența unui public român ales și atât de numeros încât spectivocasa sală care a costat 20 000 cor. abia îl încăpea. Duminecă după amiază la 2 ore s'a început actul inaugurării casei prin sfînțirea apei. Celebrantul, părinte R. Ciorogar, a ținut o cuvântare în care de o parte a arătat scopul casei naționale, ear' de alta relevă meritele ce le are dl Dr. N. Oncu la întemeierea casei naționale. La rîndul său dl Dr. N. Oncu prin o aleasă vorbire se adresează către inteligentă și apoi accentuând, că casa națională în care se află ou toții este rodul dragostei ce-o are față de biserică și neamul său, cere ea ou aceeași dragoste și credință — toți să se apropie de acel locaș, deschis pentru ei în numele Domnului. După vorbirea d-lui Dr. N. Oncu, corul seminarial condus de prof. de muzică dl Trif Lugoșan execută rugăciunea de Eminescu „Rugămu-ne îndurărilor”.

Parochul dl T. Vășian vorbește în numele parohiei și învățătorul I. Vancu în numele poporului mulțumește inteligenței pentru îngrijirea ce o are față de popor. Ceremonialul s'a terminat ou cântarea: „Sus opincă”, căreia i-a urmat apoi o veselă petrecere ou dans.

Primire de preot. Din Păuca ni se scrie: În 7 Octomvrie et. n. a. o. poporul credincios al parohiei gr. or. Păuca din protopopiatul Mercurii își primi în mod frumos pe preotul său în persoana d-lui Patriciu Marcu. Poporul îmbrăcat în haine de sărbătoare s'a decie a întâmpina pe mult doritul său preot nu numai în comună, ci la o depărtare oarecare, egindu-i înainte ou 16 ficioiri călăreți provăzuți ou steaguri și mai multe căruțe îndesuite de popor.

Unul dintre poporeni urând mulți fericiți ani preotului lor, i a răspuns dl preot ou vorbe frumoase. La fiecare poartă din sat era ridicat steag ou cunună de flori. Sosind la casa parochială, unde aștepta întreg poporul ou mic și mare, dl preot se adresa ou cuvinte frumoase și mîscătoare, prin cari îl asigură despre iubirea părintească ou care se va îngriji de aici încolo de soartea sa.

Medic nou în Cacova. Din Oravița ni se scrie, că în fruntea comună Cacova, lângă Oravița (Banat) a fost ales ou multă însuflețire de medic cerebral Dr. Ilie Iancu din Săsciori. Protopreotul e a lăsat curs liber alegerii, ceea ce a făcut o bună impresiune asupra alegătorilor.

Din America. Un abonent de al „Foil Poporului” din Cleveland ne-a trimis o scrisoare mai lungă, din care publicăm următoarele:

În 27 Septemvrie s'a sărbătorit desvelirea monumentului lui Kossuth Lajos într'un parc frumos de marginea orașului. Au mers Maghiarii ou toate societățile, ou steagurile lor naționale și ale Statelor-Unite în număr de mai multe mii și și au arătat entuziasmul lor național față de revoluționarul din 48 aici unde e liber ori-și ce neam de oameni să și exprime și manifesteze simțurile sale. Așa și Ungurii veniți aici dela binele din patria noastră, și-au făcut stări și s'au înmulțit și au făcut aici ce între neamul lor nu au putut.

Protestul Slovacilor și al altora au avut numai acel efect că nu s'a conces ea să se pună în piața publică, dar li-s'a spus că aici e liber să și aducă ori-și ce națiune vre-un erou al său, n'are nimenea nimic în contră. Oare Iancu nostru nu va pute fi adus și pus aici unde e libertate, căci în patria lui nu l-se lasă nici cunună pe mormânt? Dar Românii sînt puțini emigrați de dulceața dela noi, se vede că mai pot trăi în patrie, căci și cari sînt aici stau tot ou gândul acasă nu se împămîntenesc aici fără puțini pe la ferme (moși) prin Canada și prin partea apuseană a Statelor Unite, dar cei mai mulți stau numai ca să lucre și să se întoarcă înapoi ou ceva și să resiste și mai departe necazurilor din patrie. Viitorul va lumina toate.

Am pierdut din tovarășii, ou cari am venit odată, pe Nicolae Stoica din Viștea-superioară, tată la 9 copii. El s'a dus să lucre în canalul, ce am mai spus anul trecut, că se face pe sub lacul Erie, ca să aducă apă bună în oraș. Acolo e plata 3 dolari (14 coroane) pe 8 ore, dar nu pot mulți oameni suporta apărea aerului, ce să bagă cu mîna acolo în adâncime și sormanul a lucrat 4 ore și a eșit bolnav și după 4 ore a murit și l-au înmormîntat ou petrecere frumoasă mulți Români și l-am dus într'o biserică rom. cat. și apoi într'un cimiter frumos. Așa e soartea lucrătorilor.

Pavel

Convocare. Adunarea de toamnă a despărț. *Medias-Ibașfalău* al Reun. invet. gr.-cat. din archid. gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se convoacă pe ziua de 9 Nov. n. în școala gr.-cat. din *Ibașfalău*.

— P. T. membri ai societății române de diletanți „*Progresul*” din Făgăraș precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni sunt poștiți a participa la adunarea generală ordinară, ce se va ține în localul obicnuit (institutul „*Furica*”) din Făgăraș, Duminecă în 2 Nov. st. n. 1902 la orele 3 p. m.

Hymen. *Victoria Bozdog* și *Aurel Moga* anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, care se va ține Duminecă în 26 Oct. n. 1902, la orele 3 p. m., în biserica din Veștem.

— *Elena St. Damian* și *Ioan Hațiegan* anunță sârbarea cununiei lor ce se va ține Duminecă în 26 Oct. n. 1902, la orele 3 d. a., în biserica gr.-cat. din Făgăraș.

— *Ana Bratu* și *Mihail Iubaș* își anunță sârbarea cununiei lor, ce se va ține în 26 Octomvrie n., în biserica gr.-cat. din Cugir.

† **Alexandru Bene.** În 10 Oct. a răposat parohul gr.-cat. din *Petridul-de-mijloc* din protopopiatul Turzii *Alexandru Bene*.

Actul înmormântării l-au săvârșit vre-o 10 preoți din tractul Turzii în frunte cu protopopul Codarcea, în 13 Octomvrie n.

Răposatul a fost un om blând, iubit de toți. S'a ocupat mult cu economia arătând exemplul prin această țărânilor, că cum se lucrează pământul. Poate multe osteneli i-a mâncat sănătatea de s'a mutat din viață abia în etate de 42 de ani. Ii deplâng fii sei: Mariți, Constantin și Virginia și numeroși consăngeni.

Iarna. O telegramă din Moscova anunțe, că în toată Rusia ninge groaznic. Trenurile suferă întârzieri foarte mari. Pe linia Cazan-Sîzran zăpada ajunge până la ferestrele vagoanelor. Se prevede, că iarna aceasta o să fie foarte aspră în toată Europa.

„Ziua cea lungă” e o sârbătoare jidovească, la care nu le e iertat Evreilor să menănce nimica până după spusul soarelui. Cu acest prilej s'a putut vedea mai bine, ce potop de Jidovi s'a vârsat peste Budapesta. Curtea cu jurati nu s'a putut aduna în ziua aceea, pentru-că cei mai mulți jurați — Jidovi — n'au venit la ședință. Cele mai multe prăvălii din capitală au fost închise, ceea ce abia vezi la Paști. Nu de geaba li zice capitalei Iudapesta.

Lepra se poate vindeca. Lepra, boală înfricoșată, despre care se vorbește în multe locuri din sfânta scriptură, se poate vindeca. Dr. Razlay, medic pe insulele Filipine, a aflat un mijloc contra ei, care dacă se va adevăra va scăpa pe mulți oameni din Orient de a mai putrezi de vii.

A apărut: Elemente de musica vocală pentru școala populară, de N. Stoicovici. Preț 50 bani. Edit. librăriei H. Zeidner, Brașov 1902.

Nr. 20 din „Foaia școlastică” din Blaj are următorul cuprins: I. Papiu. — Școala și biserica. — I. F. Herbert, Schițare de prelegeri pedagogice. — Din pragul noului an școlastic. — Cantinele școlare din Geneva. — Bibliografie. — Convocare. — Diverse. Ab. anual de 6 cor.

O păcăleală. Pe marginea Dunării se făcuse în Budapesta o iluminatie și primăria hotărîse, să iese lampioanele, care au costat 640 de cor, pentru de-a le folosi cu altă ocaziune. Magistratul s'a rugat de poliție să trimită câțiva poliști de pază, când vor aduna lampioanele, ca să nu fure cineva vreunul. Poliția a și trimis mai mulți poliști. Dimineea pe la 4 ore au apărut vre-o 7-8 oameni, drept, că cu hainele cam ciur, cari s'au apucat să adune lampioanele. Poliștii îi admirau, cum lucrau de iute. După ce au încărcat fiecare vre-o sută de lampioane în spate, s'au dus p'aci neolo, lăsând pe poliști să păzească mai departe. Care n'a fost mirarea acestora, când dimineea după 6 ore vine o altă ceată, în frunte cu un funcționar dela primărie, ca să adune lampioanele, cari nu mai erau. Cei din-tău fuseseră adevărați niște pungași, cari folosindu-se de cumințenia poliștii din Budapesta și au înființat un magazin de lampioane.

Un cadavru. Doi copii din Nepos, (Bistrița-Năsăud) întorcându-se în ziua de 16 Octomvrie dela câmp, unde păziau vitele, pe drumul între comunele Pintio (?) și Nepos au dat peste un cadavru de om, care intrase în putrefacțiune. Cadavrul era sub un pod, mutilat și acoperit cu găteja. Din cercetările pornite până acuma nu s'a putut ajunge la alt rezultat, decât că ucisul judecând după haine, trebuie să fie din Maramureș. Ne-norocitul probabil plecase la Bistrița să cumpere ceva și pe drum a fost omorît și jefuit. Gendarmii caută pe făptuitor, până acuma însă fără rezultat.

Rușine! „Gazetei Transilvaniei” i se scrie din Reghinul-născoc: În 7 Oct. n. s'a făcut la noi în Reghinul-născoc alegere de deputat dietal, în locul fostului deputat Kemény Akos, numit fișpan în comitatul Târnava mică. Candidați de deputat au fost contele Teleky Domokos, cel cărui i s'a nimicit alegerea în Dej, și Dr. Urmanoczy Nándor din Toplița-română, Armean, ambii cu program liberal.

Egali în puteri, la urmă a învins totuși Dr. Urmanoczy Nándor.

Cercul electoral Mureșul-de-sus se începe dela Toplița-română, o comună mare situată între munți în spre miază-noapte răsărit, populată cu un număr mare de locuitori români. În această comună sînt trei preoți români, adevărați unii gr.-cat și doi gr.-or. Au venit alegători români în număr mare și însemnat din mari despărțări, conduși de preoți și inteligența română, spre a alege deputat dietal pe Dr. Urmanoczy Nándor, feciorul unui Armean, care s'a îmbogățit de minune.

Rolul de cortezii între alegătorii români de amba părți și peste tot, spre „fala” și „mărirea” națiunii române, l-au jucat preoți români uniți și neuniți, pentru-ce apoi au și fost renumerați cu țigări Cuba și Cabanus, cu vin și cu tocană și mai în urmă cu un „köszöröm”; ba era să uit, popa cel unit din Filipul-mare purta și peană de gască în pălărie cu inscripția „Eljen Grof Teleki Domokos”.

Știu bine domnii preoți, că prin o astfel de purtare demnitatea de preot român este lovită, conștiința și simțul de naționalitate pătat, și în urmă încrederea poporului slăbită. Și pe lângă toate acestea, dlor nu se genează a se demite la rolurile lui Iancsi și Pista.

Un idil în lagărul unor mineri. Intr-o cărcimă mică din lagărul unor băieți din Montana (America-de-nord) s'a născut de curând primul copil. Mama lui venise cu bărbatul ei acolo din statele ostice. Nașterea băiețelului a fost pentru minerii de-acolo un lucru așa de mare, încât o săptămână întreagă au fost tot petreceri. Minerii au aruncat cu

pumnul aur în leagănul copilului; unul a dat câțiva pumni de aur, numai să audă pe băiat plângând, ceea-ce nu auzise de ani de zile. Era un lucru foarte mișcător să vezi pe acei bărbați bătuți de toate necazurile, privind cu ochii plini de lacrimi la micul cetățean american. Când s'a îmbolnăvit copilul, n'a mai lucrat nime nimic, până nu s'a însănătoșat din nou. Așa simțesc bărbații, cari, gustând odată fericirile vieții familiare, se ved lipsiți timp îndelungat de ele.

„Politica maghiară”, de Teodor Raica, profesor gimnazial. Sibiu. „Tipografia”, societ. pe acțiuni 1902. Preț 40 bani.

Broșura aceasta cuprinde o serie de articoli publicați în „*Tribuna*”. Ei sînt o perfectă dare de seamă a stării politice actuale și n'ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui cărturar român, considerând prețul ei mic și împrejurarea, că broșura se vinde pentru stringerea speșelor ce le va avea „*Tribuna*” cu cele 5 procese nouă de presă.

Cradja și studenții italieni. Câțiva studenți italieni s'au dus la debitul de tutun de pe calea Victoriei 40, vis-à-vis de librăria Alcalay. Când au vrut să achite tirguiala ce au făcut dl Cradja, care e Român din Macedonia, n'a vrut să primească banii: „Fericirea și onoarea ce simt de a vedea în prăvălia mea pe reprezentanții tineretului italian, face mai mult pentru mine decât orice plată”, le zise dl Cradja. Le-a mai oferit după asta mai multe pachete de țigări, ca să-și aducă aminte și de poporul român din Macedonia. Studenții auzind căte a suferit dl Cradja din partea comitetului macedonean i-au făcut călduroase manifestații.

Făină ucigăse. Din Chișineu (Basarabia) se anunță: Intr-o moară de aici s'a întâmplat o exploziune de praf de făină, în urma căreia s'au dărîmat zidurile morii, îngropând sub ruine pe lucrători. Zece au fost omorîți și zece răniți grav și mutilați.

Bătăi în fața tribunalului. La tribunalul din Wiener-Neustadt s'au petrecut în 16 c. niște scene dramatice. Tribunalul pusese la ordinea zilei apelul unei fete, fiica proprietarului de casă Dornauer. Fata fusese dată în judecată pentru insultă și calomnie de către locotenentul Pohlmler, despre care afirmase, că ar fi scos-o din minți, promițându-i că o va lua în căsătorie. Judecătoria o condamnase la 10 zile arest. În fața tribunalului fata și tatăl seu îl insultau neconținut pe locotenent, din care cauză în diferite rânduri au fost chemați la ordine de către președinte. La amezii procesul a fost suspendat. Când locotenentul egia din sală a fost atacat de către fată și tatăl seu, cari i-au rupt blusa de pe corp, ear' fata i-a zgâriat fața în mod oribil. După amezii s'a continuat procesul sfîrșindu-se cu confirmarea sentenței dela judecătoria. Fata egi cu tatăl seu dela tribunal, în fața căruia se adunase toți membrii familiei Dornauer. Toți erau înarmați cu petri și ciomege, ear' frații fetei când au auzit sentența au strigat infuriami: „Trebuie să-l omorim”. Pohlmler n'a îndrăznit să iese din sala tribunalului timp de două ore, până președintele n'a chemat prin telefon poliția, care a împrăștiat familia turbulentă.

Fără licență. Trei finanți din Beiuș s'au dus în comuna Tárkány, ca să facă o revizuire la niște țărani cari ferbeau rachiu fără să aibă licență. Țărani i-au întâmpinat cu pietrii, așa că finanții apărându-se au străpuns pe unul cu baioneta.

— Cârțan în societatea studenților italieni. Nenea Cârțan, aflând că frații italieni au sosit în România, a plecat din Făgăraș spre România spre a vedea pe iubii oaspeți ai Românilor. Sosind în Predeal Cârțan s'a dus la polițaiul gării și l'a întrebat în ce oraș se află studenții italieni. Când polițaiul l'a spus că sunt oaspeții Sinaiei, Badea Cârțan a strigat: Mulțumesc lui Dumnezeu că pot mai curând să-i văd. În Sinaia Cârțan s'a întâlnit cu studenții italieni, cărora le-a spus multe lucruri dela frații din Transilvania. Cârțan a plecat din Sinaia cu același tren cu studenții.

Se putea oare ca nenea Cârțan să lipsească dela o sărbătoare atât de mareată!?

Evreică botezată. Din *Galgău* ni se scrie că în 12 c. protopopul *Iovian Andrei* a botezat în biserica gr.-cat. de acolo pe Evreica *Zoberer Manți*, care lăpădându-se de talmud și de Moisi a primit în botez numele de Maria.

Tot de acolo ni se comunică că la tirgul de țeară ținut în Jibău vizitiul lui Nagy Sándor din *Lupoasa* a trecut cu trăsură peste femeia *Floare Pușoaș* din *Chechiș*, care a și murit.

Un băiat brav. La școala comercială din Agram a vrut să silească un profesor croat pe un băiat de Sârb să traducă franțuzește propoziția: »Eu sunt Croat«. Elevul a răspuns: »Eu sunt Sârb și nu voi traduce nici-când o astfel de propoziție«.

Daruri pentru biserică. Pentru repararea bisericii gr.-or. din Găinar (protopresb. Agnitiel), au mai contribuit următorii credincioși:

Din *Ferihaz*: Teofil Lupea, Pavel Robu, Mihail Chiș, Ioan Chiș, Nicolau Andrei, câte 25 cenți.

Din *Telina*: Nicolae Rusu 25 cenți, Zaharie Drăgan 15 cenți; Eugenia Drăgan, Nicolae Drăgan, câte 10 cenți.

Din *Varolea*: Aron Popp, Cantor Ferencz Nonic Câmpean, câte 15 cenți; Simion Ernean 50 cenți.

Din *Ernea*: Ioan Aldea 25 cenți; Sofron Maer, Nicolae Satrar, câte 20 cenți; Ioan Maer 10 cenți.

Din *Feleag*: Ioan Stefan, Nicolae Mihail, Ioan Suciu, Moise Homorozan, câte 25 cenți.

Din *Tichindeal*: Dumitru Duma 10 cenți.

Din *Ruja*: George Stirner 25 cenți.

Din *Archita*: George Babeș 20 cenți.

Din *Saschiz*: Nic. Călugăr 25 cenți.

Din *Simtioana*: Ioan Pop 10 cenți.

Din *Stenea*: Ioan Șerban, Bucur Bercan, câte 20 cenți.

Din *Glâmboacă*: Zaharie Păcală, Domnica Păcală, Pavel Păcală, câte 25 cenți.

Din *Hundorf*: Istodie Lorintz 10 c.

Din *Sighisoara*: Mihail Șoner 25 c.

Din *Daneș*: Ioan Branduș 25 c.

Din *Daia*: Nicolae Fleșer 15 c.

(Va urma).

Un proces foarte curios se va petrecea în zilele următoare: Tinăra actriță, d-voara S., o novită de mare talent, dar' foarte neorientată în lucrurile practice ale vieții, a primit un angajament pentru F. Ceea ce nu știa d-ra S. era lucru cunoscut în cercurile artiștilor: anume, că directorul R. începe oare undeva un șir de reprezentații teatrale, încassează în vre-o câteva seri banii și când vine prima zi de plată, spune personalului, că merge rău și e silit să-și iee catrafusele. Din F. însă directorul a fugit pur și simplu, fără de

a mai sta la desbateri cu personalul său. Astfel a rămas d-voara S. într-o bună dimineață fără angajament și abia cu atâția bani ca să poată călători la mama sa. Dar' cine poate descrie mirarea biete fete, când s'a văzut în tren față în față cu directorul său. La reproșurile vehemente ale tinerei actrițe directorul n'avea nimic de răspuns, dar' i-a predat o bucatică de hârtie, zicând următoarele: »Primește losul acesta de jumătate, dela loteria de clase reg. ung. El face toată posesiunea mea. Poate ai noroc și câștigi cu el«. — În zilele acestea venind d-voara S. la Budapesta intră și în colectura de loterie de clase a Ungariei — A Török & Comp, boulevard terezian 46 — de unde a fost cumpărat losul și spre marea ei bucurie află, că asupra numărului său a căzut câștigul principal. Intr'aceea aflând și directorul de cazul acesta norocos, pretinde dela actriță toată suma ce trece preste pretenția ei de gașă. Afacerea a ajuns înaintea judecătorei și cu drept cuvânt putem fi curioși ce rezultat va avea.

AVISURI!

Aduc la cunoștința d-lor candidați la postul de secretar al gării Căneni, că subsemnatul fiind permutat, după cererea mea, la altă stațiune, am renunțat a mai face propunere pentru numirea unui candidat, ear' actele tuturor s'au înapoiat respectivilor.

Am onoare a aduce la cunoștință prețioșilor mei amici din Sibiu și vecinătate, că subscrișul sunt, după a mea cerere, permutat la stația *Afumași* de pe linia Craiova—Calafat, și că părăsind granița română, duc cu mine cele mai frumoase amintiri despre fiecare în parte dintre d-voastre. Nu pot lipsi cu această ocaziune a mulțumi cordialmente sincer tuturor pentru dragostea și amiciția, cu care m'ați onorat pe tot timpul cât am funcționat la această frontieră. Vă las eu bine!

Gara Căneni 17 Oct. 1902.

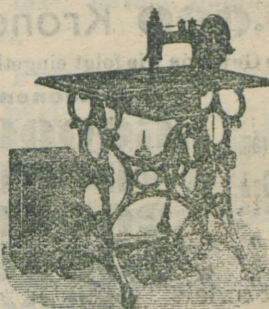
Victor Albini,
șeful gării și al biroului
de expediție Căneni.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe
acțiuni Iosif Marschall.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

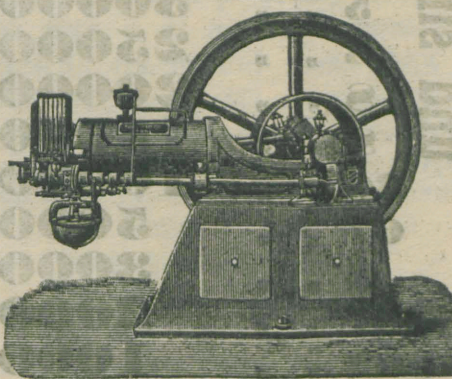
Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!

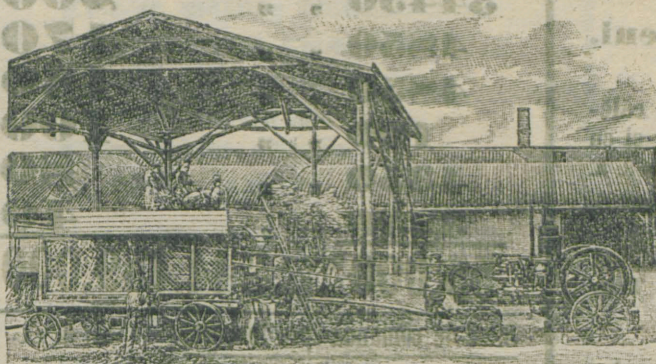
De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru imblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mîna, mînarea ușoară, siguranța folosirii.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török
în Sibiu.

Acolo espot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminare de prețuri se dau gratuit.

78 3—12

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călindar românesc

Călindarul Poporului pe 1903

a apărut și se află de vânzare cu prețul de
40 bani (20 cr) și porto 6 bani (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipo-
grafiei”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țară.

Doi mari Metropoliți ai Românilor Andrei bar. de Șaguna

Alexandru Sterea Suloția.

Portrete frumoase.

Leitate în Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite
pentru a fi în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”.

soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară
a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni,
patria lui Horia și lăncu, să citească scrierile
lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei
și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călă-
torie, cu datinele și porturile Românilor și cu
multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto),
în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elo-
gioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Tran-
silvania în limba română:

„Liga română”, seria între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o des-
cripție a acestor regiuni atât de interesante din mai
multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răs-
pus deci prin această publicație unei trebuințe ce
intr'adever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor
va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită”

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Deschidere de prăvălie.

Prin prezenta am onorul a face cunoscut onoratului public, că cu
ziua de azi am deschis în piața de aici în **strada Bereriei nr. 341**

o prăvălie de coloniale și manufactură
sub firma înprotocolată

George Baciu.

80 1-8

Rugând onoratul public să binevoiască a-mi da sprijinul în noua
întreprindere, semnez

Cu deosebită stimă

Orlat, 1 Noemvrie n. 1902.

George Baciu.

VERZEICHNISS

aller 55.000 Gewinne.

Der grösste Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

		Kronen
1	Prämie mit	600000
1	Gew. à	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
5	" "	30000
3	" "	25000
8	" "	20000
8	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
437	" "	2000
803	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4350	" "	80
3350	" "	40
55,000	Gew. u. Pr. im Betrage	14.459,000

Bilet de comandă spre folosire.

St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cor. } îl veți încasa cu rambursă } A se sterge ceea-ce
urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa escată.

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 9 milioane cor. au câștigat
iubiții nostri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată
lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. privil.
care în curând va începe de nou. Din

110.000 LOSURI 55.000
se sortesc

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din
suma losurilor, conform prospectului de câștiguri
alăturat.

De tot vine trasă la sorți enorma sumă de
patrusprezece milioane 459.000 coroane în timp
de numai 5 luni. Întreaga întreprindere stă sub
controla statului 77 3-6

Prețul, conform planului, pentru losurile
originale la cl. I. este:

pentru o optime (1/8) fl. — 75 sau cor. 1.50

" un pătrar (1/4) " 1.50 " " 3.—

" o jumătate (1/2) " 3.— " " 6.—

" un los întreg (1) " 6.— " " 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă pri-
mirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis.
Comande pentru losuri originale rog a se trimite
până la

26 Octomvrie a. c.

când se începe și tragerea, cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,
cassă de schimb (banca)
Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere
pentru vânzarea în detail a losurilor
loteriei de clase.

Despărțemintele loteriei de clase ale
colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46/a.**

1. **Waitznerring 4.**

2. **Museumring 11.**

3. **Elisabethring 54.**